

גבולות היחידה: ספר שמואל א' פרק ו'**נושא היחידה: ארון ה' חוזר לישראל****מספר שיעורים: 1****כתבה: יעל גרוסברג****כללי:**

לאחר שארון ה' גרם למהומה ולצרות רבות לפלישתים, הם מחליטים להשיבו לישראל.

פתיחה:

המורה יכתוב על הלוח במפוזר:

אשדוד

גת

עקרון

וישאל את התלמידים: מה משותף למקומות אלו?

במקומות אלו, לקחו פלישתים את ארון ה', והוא יצר צרות שונות לפלישתים (ניתן להרחיב, בהתאם לצורך, מה אירע בכל מקום).

מה שרי הפלישתים החליטו עקב כך? להחזיר את הארון בחזרה לישראל. בשיעור הקרוב נראה כיצד הם עשו זאת וכיצד חזר הארון באופן פלאי וניסי חזרה לעם ישראל.

משימת טרום קריאה: המורה יאמר לתלמידים לשים לב איזה מאורע היסטורי מזכירים הפלישתים.

לימוד הפסוקים:**קריאת פס' א'-ו' - שילוח הארון עם מתנה**

לאחר הקריאה, ישאל המורה: למי פונים מנהיגי הפלישתים? לכוהנים ולקוסמים.

מדוע? כדי לשאול כיצד להחזיר את ארון ה'.

ומהי תשובתם? להחזיר את הארון יחד עם אשם- מנחה שמטרתה לכפר על מה שהם עשו. ← הצרות שארון ה' עשה, לא נגמרו. המגפה הקשה במעיים עדיין נמשכת, והפלישתים מבינים שהם חטאו חמור כאשר הם לקחו את ארון ה'. הם רוצים לכפר על כך, שה' יסלח להם ושהמגפה תיפסק.

מהו האשם' שהם שולחים? ישנם 5 שרי פלישתים, ועל כן הם שולחים 5 כלי זהב העשויים בדמות עכברים.

המורה ישאל: מדוע דווקא עכברים? כפי שפירש רש"י: חולי המעיים נעשה ע"י עכברים.

← איזה מאורע היסטורי מזכירים הכוהנים והקוסמים? את פרעה ומצריים - פרעה הקשה את לבו, ועל כן סבל עוד ועוד.

הכוהנים והקוסמים מעודדים אותם לשלח את ארון ה', כדי שלא יינזקו יותר.

אולם, הפלישתים לא בטוחים שבאמת ארון ה' 'אשם' בכל הצרות, וחושבים אולי היה זה רק מקרה. הם רוצים לראות האם באמת ישנה קדושה מיוחדת בארון ה', ולכן הם שולחים אותו באופן שיבדוק האם הוא מושגח למעלה מן הטבע. בפסוקים הבאים, נראה באילו "טריקים" נוקטים שרי פלישתים כדי לבדוק זאת.

קריאת פס' ז'-ט' – בדיקת קדושת הארון

לאחר קריאת הפסוקים, יבקש המורה מהתלמידים לאתר מהן הדרכים שבהן ניסו הפלישתים להקשות על החזרת הארון ובכך לבדוק את קדושתו. במקרה הצורך, ניתן לכוון את התלמידים לפרשנים או לשים לב למילים מסוימות:

1. לעגלה שנשאה את הארון, קשרו "פרות עלות" – מניקות (רש"י), שטבען לחזור אחר בניהן.
2. "אשר לא עלה עליהן עול" – הן אינן מורגלות כלל במשא.
3. "והשיבותם בניהם מאחריהם הביתה" – הביאו את העגלים הקטנים, ולאחר מכן החזירו את העגלים לכיוון ההפוך מהפרות. בדרך הטבע- הפרות ילכו אחר בניהן.
4. "ושלחתם אותו והלך" - איש לא נהג את הפרות. הפרות והעגלה הושארו בשדה ללא כל הכוונה.
5. "אם דרך גבולו יעלה בית שמש"- הפרות רגילות למישור, ואילו והדרך לגבול ישראל הייתה כרוכה בעלייה להר.

← המורה ישאל את התלמידים: מה, לדעתכם, יקרה כעת?

ניתן לערוך הצבעה בכיתה להגברת ה"מתח"-

מי משער שהפרות יישארו במקום?

מי משער שהפרות יעלו לכיוון ישראל?

המורה יכתוב על הלוח: תוצאות הניסוי: _____

קריאת פס' י'-י"ג- תוצאות הניסוי

את הפסוקים הללו יש לקרוא בדרמטיות, המבטאת את סימני השאלה בפסוקים י'-י"א ואת ההתרגשות הגדולה בפס' י"ב. דרך פסוקים אלו, ניתן להחדיר יראת ה' בלב התלמידים – בניגוד לכל הציפיות ולדרך הטבע, הפרות הולכות לבד לכיוון ישראל!!! הוכחה ברורה לפלישתים- יש ה' בעולם! יש קדושה בארון ה'! יש מנהיג ושליט!¹

¹ מידע מפורט על מימונות קריאה מדויקת, מוטעמת ומונגנת, ניתן לראות במסמך המיומנויות:

וכעת- עובר הזרקור לכיוון בית שמש, שם עובדים האנשים וקוצרים את החיטים, כמו בכל יום...

(יש לסמן במפה את בית שמש - המשך נדודי הארון.)

קריאת פס' י"ד-ט"ז

להיכן מגיע הארון? לבית שמש.

העגלה שנושאת את הארון, נעצרת בשדה של יהושע, הגר בבית שמש.

המורה ישאל: מה מרגישים אנשי העיר כאשר הם רואים את ארון ה' ה' הוכיחו מן הפסוקים.

- שמחה גדולה- "וישמחו לראות".
- הודיה לה'- מקריבים קרבן לה' מעצי העגלה ומהפרות שנשאו אותה.

שרי פלישתים רואים זאת מרחוק, ושבים לעקרון.

← הכתוב לא מתאר לנו מה חושבים או רואים שרי הפלישתים. ניתן לתת לתלמידים

משימה יצירתית המתארת את כל האירוע מנקודת המבט של שרי הפלישתים:

הצגה/ ציור קומיקס/ כתיבת יומן או מכתב של אחד משרי הפלישתים.

(פס' י"ז-י"ח מתארים את המתנות ששלחו הפלישתים יחד עם הארון.)

אך כעת קורה דבר עצוב-

קריאת פס' י"ט-כ"א:

מה קרה בבית שמש?

מדוע זה קרה?

תגובת אנשי בית שמש:

הקב"ה הכה בבית שמש מכה גדולה- כמה מתו?

בפסוק כתוב 70, ולאחר מכן 50,000.

רש"י ומצודות דוד מסבירים כי מדובר בהנהגה: "שבעים איש מגדולי העיר והיו שקולים כחמישים אלף איש". (מומלץ להפנות למצודות, המסביר זאת ביתר בהירות.)

מדוע זה קרה? סיבת הדבר היא הזלזול בארון- "כי ראו בארון". לא הייתה מספיק יראת כבוד כלפי ארון ה' – הם פתחו אותו, וכולם הסתכלו בתוכו.

תגובת אנשי בית שמש: הם פוחדים מקדושתו של הארון, ומבקשים מאנשי קריית יערים שייקחו את הארון אליהם (יש להראות במפה את מיקום קריית יערים).

קשה שלא לראות את הדמיון בין דברי אנשי בית שמש לבין דברי הפלישתים: "מי יוכל לעמוד לפני ה'... ואל מי יעלה מעלינו". דמיון זה מלמד על דמיון בתפיסה. בני ישראל שהביאו את הארון אל המערכה, עדיין מתייחסים אליו כאילו הוא מציל, או לחלופין מכה, ללא כל קשר למעשים שלהם או ליחס אליו. אנו למדים מכאן כי הבעיה לא "נפתרה" עם שובו של הארון. הארון לא הכה בפלישתים והושב למקומו, בזכות בני ישראל, אלא לכבוד שמיים.

קריאת פס' א' מפרק ז'

לאן מגיע הארון? לקריית יערים, אל בית אבינדב.

בפרק הבא נלמד כי שמואל מורה לעם את דרך התשובה. זהו תהליך ארוך שבעקבותיו גם משתנות תוצאות המלחמה כנגד פלישתים. בינתיים, אם כן, אין ממהרים להזיז את הארון, וכך הוא עתיד להישאר בבית אבינדב בקריית יערים עד ימי דוד. במשך כל הזמן הזה שבו היה המשכן בנוב ואחר כך בגבעון, היה הארון במקום אחד, והמשכן היה במקום אחר.

סיכום וסיום:

ראינו כי ארון ה', בניגוד לטבע, הגיע אל אנשי עם ישראל. הוא מגיע אל בית שמש, שם שמחים בבואו, אך לא נוהגים עמו מספיק ביראה, ולכן מנהיגיהם נפגעים ומתים. כך, אנשי בית שמש רוצים להעביר את הארון לקריית יערים. קריית יערים היא הנקודה האחרונה במסע הארון, עד שיגיע דוד המלך ויעלהו לירושלים. לכן חשוב בשלב זה לסכם על גבי המפה את המקומות שבהם עבר הארון מאז המלחמה

באבן העזר:

אבן העזר

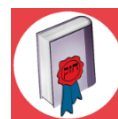
אשדוד

גת

עקרון

בית שמש

קריית יערים

הצעות להמחשה:

חידת פתיחה - מה משותף למקומות השונים?

הצבעה - השערה מה יקרה עם ארון ה'.

משימה יצירתית - המבטאת כיצד רואים שרי פלישתים את ההתרחשות.

מסרים והפנמה:

- א. יש בארון קדושה, הגורמת לו באופן ניסי, מעבר לטבע, לחזור לעם ישראל. גם הגויים רואים זאת, ומתמלאים ביראת ה'.
- ב. יש לנהוג בארון ביראת כבוד. הארון אינו משמש כ"מכשיר הצלה", אלא הוא מלא בקדושת ה', ויש לנהוג בו בכובד ראש.

הרחבות:

מפת נדודי ארון ה'

